

ดูพระ

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๓๑๐๙. เรื่อง “วิธีเบื้องต้นในการดูพระและการทำบุญที่ถูกต้อง”

จากวิกฤติศรัทธาของชาวพุทธในพระสงฆ์ในปัจจุบันเป็นที่น่าสลดสังเวชใจ เมื่อพระสงฆ์ผู้มีหน้าที่รักษาธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลับประพฤตินิดพระธรรมวินัยเสียเอง ดังที่เห็นเป็นข่าวในปัจจุบันเยอะแยะมากมาย จนชาวพุทธบางคนถึงขนาดบอกว่าไม่อยากกราบไหว้พระสงฆ์ เพราะไม่รู้ว่าเป็นพระจริงหรือสักแต่ว่าโกนหัวแล้วห่มผ้าเหลืองอันเป็นธงชัยของพระอรหันต์ เป็นพระเกี้ยวประพฤตินิดคือจนถึงขั้นขาดจากความเป็นพระหรือเปล่า บางคนก็บวชเข้ามาเพียงเพื่ออาศัยผ้าเหลืองหากินจนเป็นธุรกิจ เป็นอาชีพ ไม่ต่างอะไรกับเทศมาราวาส และไม่ต่างอะไรจากกาฝากหรือเห็บในพระพุทธรูปศาสนา

ประเด็นที่สำคัญคือเกล้ากระผมอยากจะกราบเรียนถามหลวงพ่อก็คือ

๑. เราจะมีวิธีเบื้องต้นอย่างไรในการดูพระว่าท่านเป็นผู้ทรงศีลหรือเป็นผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบหรือไม่

๒. ทำบุญอย่างไรให้ถูกต้องในทางพระพุทธศาสนา และเพื่อไม่ให้ถูกหลอกหรือตกเป็นเหยื่อของพระเกี้ยว พระเทียม หรือมิจฉาชีพในคราวพระ

ที่เกล้ากระผมต้องตัดสินใจถามหลวงพ่อในครั้งนี้ก็เพื่อให้เป็นประโยชน์กับชาวพุทธทั่วไปที่ศรัทธายังอ่อนไหวสั่นคลอนอยู่จะได้ไม่เสียกำลังใจ จะได้มีหลักยึดหรือเผื่อจะเป็นวัคซีนได้บ้างไม่มากก็น้อย ส่วนตัวเกล้ากระผมเองนั้นไม่ได้สงสัยเลยว่าในประเทศไทยยังมีพระผู้ทรงศีลทรงธรรม พระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบให้เราได้กราบไหว้บูชาอยู่อีกเยอะแยะมากมาย

ควรมิควรแล้วแต่หลวงพ่อกับจะเห็นสมควรครับ

ตอบ : ฉะนั้น ความเห็นของเรา ถ้าความเห็นของเรา เราเห็นแล้ว พอเราเห็นแล้ว ในเรื่องของสังคมของพระไง

เพราะสังคมของพระนะ ถ้าเวลาบวชขึ้นมาแล้วมันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคน เราถึงภูมิใจเวลาเราพูดกับลูกศิษย์ที่ใกล้ชิดหรือเพื่อนฝูงไงว่า ภูมิใจฉิบหายเลย เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วเกิดมาทันหลวงตาพระมหาบัว เกิดมาทันหลวงปู่เจี๊ยะ เกิดมาทันครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม เพราะอะไร เพราะว่าเราบ่าบอคอแตก ภาวนาไปลุ่มๆ ดอนๆ ภาวนาไปแล้วก็หลงระเริงกับความรู้ความเห็นของตน เวลามันผิดพลาดไปเจอหลวงปู่จวนกระทืบที่เดียวเท่านั้นนะ หูตาสว่างเลย

พรรษา ๑ พรรษา ๒ นะ ไอ้โฮ! ภาวนานะ เพราะอะไร เพราะไฟแรงมาก ไฟแรงมากเพราะอยากจะทำบวช อยากจะทำบวช อยากจะทำประเพณีปฏิบัติ มีเป้าหมายว่าจะเข้าบ้านตาดเหมือนกัน แต่สมัยนั้นมันก็ยังคิดว่าถ้าจะเข้าบ้านตาด เราจะต้องมีสติปัญญาพอสมควร เพราะไม่อย่างนั้นแล้วท่านไล่ออก โดยกติกาที่เข้าใจกันว่า ถ้าท่านไล่ออกจากบ้านตาดแล้วจะกลับเข้าไปอีกไม่ได้เลย รักษาสิทธิ์ของตัวเองไว้ ฉะนั้น พอรักษาสิทธิ์ของตัวเอง ก็จะศึกษา จะหาความรู้ก่อน ไปที่ไหนก็โดนหลอก โดนหลอก โดนหลอก

ตอนที่โดนหลอกมันกำกึ่ง ก็เหมือนกับพวกโยม เหมือนกับคำถามอย่างนี้ เราทำได้ยังไง พระจริงหรือพระปลอม เราทำได้ยังไงล่ะ เพราะว่าเราบวชเป็นพระเราก็ไม่มีวุฒิภาวะจะไปรู้อะไรได้เหมือนกัน แต่เห็นไง ไอ้โฮ! เห็นพระมานี่ ไอ้โฮ! หม่มผ้าสีกรกอย่างนี้ ไม่ใช่รองเท้าอย่างนี้ ไอ้โฮ! ถือเครื่องอย่างนี้ ไปกับเขาหมดเลย ไม่ใช่รองเท้า เราก็เคยไม่ใช่รองเท้าไปกับเขานะ เพราะอะไร เพราะไปกับเขา ไปเดิน อู้ฮู! ฝ่าเท้านี้ร้อนมาก ไม่ใช่รองเท้า เครื่องครัดนัก แต่พอไปแล้วไม่ใช่ ไม่ใช่ก็สละทิ้ง สละทิ้งมาตลอด

แล้วที่นี้พอไม่ใช่ก็มาศึกษาตามตำรา ศึกษาด้วยความรู้ของตน ถ้ากิเลส ถ้าอวิชชาดับจะเป็นพระอรหันต์ ถ้าไม่มีอวิชชาคือไม่มีกิเลส ก็เข้าใจผิดไป เวลาทำสมาธิมันก็เป็นสมาธิได้ไง เออ! นี่กิเลสมันหลอก ไม่มีกิเลส แล้วพระอรหันต์อยู่ไหนวะ เรียกห้องเอาพระอรหันต์ ไปหาคนนั่น หาคนนี่ มีใครตอบได้ละ กำลังบ่าบอคอแตกเลย ไปทางอีสาน พระบอกว่า ถ้าเอ็งมาอีสาน เอ็งไม่ไปภูทอก เอ็งไม่ถึงอีสานไง ก็เข้าไปภูทอก

เวลาหลวงปู่จวนท่านเทศน์ไ้ ท่านเทศน์เลย “กิเลสอย่างหยาบๆ ของท่านสงบตัวลง กิเลสอย่างกลางๆ ในหัวใจท่านมหาศาล กิเลสอย่างละเอียดท่านไม่เห็นมันหรรอก มันครอบหัวท่านอยู่นั่นละ”

เออ! จริงเว้ย จริงเพราะอะไร เพราะเราคิดว่ามันไม่มีไง เพราะเวลาจิตสงบแล้วมันไม่มี กิเลส ก็ความเห็นของวัยรุ่นไง ความเห็นของเด็กๆ ไ้ เราเป็นคนดี เรานั่งเฉยๆ เราก็ไม่ผิดไ้ เราไม่ทำอะไรผิดเลย แต่ผิด เพราะเอ็งนั่งอยู่นี่ผิด เพราะเอ็งนั่งอยู่นี้แล้ว เอ็งเสียที่นั่งของคนอื่นไป แล้ว เอ็งอยู่นี้บ้บเดียวเอ็งต้องซ้บต้องถ้าย มันวุ่นวายไปหมดนะ

เอ็งนั่งเฉยๆ ก็ผิด แต่ตอนนั้นไม่รู้ คิดว่านั่งเฉยๆ เป็นคนดี ไม่ไปยุ่งกับใครเลย แล้วพระอรหันต์อยู่ไหนละ นี่คือการเข้าใจผิดของเรา ฉะนั้น พอเข้าใจผิด แล้วจะดูอย่างไรละ

แล้วพอไปถึงไปฎทอก เวลาท่านเทศน์ ท่านกระทืบทีเดียวเท่านั้นนะ ตั้งแต่นั้นมาไม่ไปไหนอีกแล้ว กูอยู่นี้แหละ จนเครื่องบินตก เครื่องบินตกก็เข้าบ้านตาด

แต่เข้าไปแล้วนะ ชุมชนมันยิ่งใหญ่ ชุมชนมันมาก นักปราชญ์ราชบัณฑิตมันเยอะ เขียวมันมาก เราก็หลบหลีกๆ แต่ความสัมพันธ์ระหว่างเรากับท่าน ถึงเวลาพูดนะ กฎุมิใจฉิบหายเลย กูเกิดมาแล้วกูมีอาจารย์ เออ! อาจารย์กูเก่ง อาจารย์กูรู้จริง อาจารย์กูสอนได้ แต่ที่แล้วๆ มาไป อู้ฮู! โดนหลอก โดนปลิ้นปล้อน มันขโมยศรัทธา ขโมยความไฟแรงของเราไปไ้

เวลาเราพูด เวลาเราพูดถึงว่าการผิดพลาดในการประพฤติปฏิบัติ เวลาคนเขาถาม “หลวงพ่อบุ๊พูดทำไม”

ก็พูดเพื่อเอาหัวใจของเขาไว้ในตัวของเขา อย่าให้ใครหลอก อย่าให้ใครขโมยศรัทธาของเราไป อย่าให้ใครขโมยความเชื่อมั่นของเรา ความปรารถนาดีของเราเอาไป เราต้องเอาไว้ในใจของเรา แล้วเราหาความจริงของเราเพื่อฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเรา

แล้วพอเจอครูบาอาจารย์ เวลาไปเจอความจริง ปฏิบัตินะ ที่นี้เราเองต่างหากที่ทำเข้าสู่ความจริงไม่ได้ เวลาสิ่งใดที่เกิดขึ้นไม่โทษใครเลย โทษความบกพร่องของเรา โทษความกระทำของเราผิดพลาด ถ้าความกระทำของเราถ้ามันถูกต้อง มันก็ถูกต้องของเราไ้

หลวงตาพระมหาบัวขึ้นไปหาหลวงปู่มันไ่ ท่านบอก เราก็มีของเรา เราพอปฏิบัติไป เราก็เข้าใจว่าเป็นความถูกต้องของเรา เรามีของเรา

ของเรา ไม่ใช่ของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่ของธรรม มันเลยผิดไ่ มันผิดตอนที่ว่าเป็นของเรา เราดูเราเห็น เวลาขึ้นไปหาครูบาอาจารย์ ผัวะ! หายท้อง

เพราะอะไร

เพราะหลวงตาพระมหาบัวท่านก็บอก เวลาขึ้นไปหาหลวงปู่มันไ่ ท่านก็เถียงเต็มที่เลย เถียงเพราะเราก็มีของเรา คำว่า “มีของเรา” คือเราปฏิบัติไปแล้วเราจะรู้จะเห็นของเรา

ของเรา ไม่ใช่ของพระพุทธเจ้า

ถ้าเป็นสังฆธรรมเป็นความจริงของพระพุทธเจ้า เจียบ ไ้

แต่ถ้าเป็นของเรา อี้โก้ ใ้ไฮ้! มันยิ่งใหญ่ ยิ่งใหญ่แบบนั่งนิ่งๆ นี่แหละ ไม่ได้ทำอะไรผิดเลย เป็นคนดี

ดีอะไร เ็งนั่งอยู่นั้นก็คิดขวางเขา เกะกะเขา เสียพื้นที่ของเขาด้วย แล้วเ็งก็ไม่ใช่ธรรมด้วย

นี่พูดถึงจะบอกว่าคำถามไ้ วิธีการเบื้องต้นที่จะดูพระอย่างไร

วิธีการเบื้องต้น ถ้าจะดูพระนะ ก็กล้งไ้ กล้งขยายที่ดูพระ เ็งจะเอาพระเครื่องหรือ เ็งเอาพระมีชีวิิต

ถ้าพระเครื่อง ใ้ไฮ้! เขาดูเลยนะ รุ่นไหนนะ ปลอมหรือไม่ปลอมนะ เขาดูพระ เขาใช้กล้ง แล้วประสบการณ์ของเขา ประสบการณ์ของเซียนพระ

เซียนพระๆ มันยังหลอกกันเลย เซียนพระๆ มันยังดูผิดเลย เซียนพระโดนหลอกมาเยอะ เซียนพระๆ จะบอกว่า ประสบการณ์ของเขาโดนหลอกมาทั้งนั้นนะ เซียนพระก็ผิดพลาดมาทั้งนั้นแหละกว่าเขาจะเป็นเซียนพระ นี่เ็งดูพระเครื่องนะ แล้วถ้าเ็งจะดูพระจริงๆ ใ้ไฮ้!

เพราะว่ามีหลายคนมากที่เห็นพระ เพราะว่าเขาอยู่ในวงจำกัดนะ เราอยู่ในพื้นที่ใด เราอยู่ในพื้นที่ใดนะ แล้วเรามีพระอยู่ข้างบ้าน แล้วพระปฏิบัติผิดชอบชั่วดี คนข้างวัดมันจะรู้มันจะเห็น

แล้วเวลาคนที่เข้าไปอยู่ในวัดจะรู้จริตนิสัย ศีลจะรู้ได้ต่อเมื่ออยู่ด้วยกัน ๕ ปี ๑๐ ปีเห็นหมดนะ ธรรมจะรู้ได้ตอนพูดนี้ ธรรมคือเวลาตอนเจรจา พูดออกมานั้นนี่คือสติปัญญา เวลาพูดออกมาถึงเวลาเบ้าปัญญาขนาดไหน การพูดมันฟ้อง

แต่ถ้าคนฉลาดนะ คนที่มีธรรมนะ เขาพูดตรงไปตรงมา เขามีศีลจะ พูดคำเดียว พูดคำเดียวคำนั้นเป็นความมหัศจรรย์ แล้วเราเข้าใจไหม

พูดคำเดียวก็...

“ไอ้โฮ! มาตั้งไกลเลย อาจารย์ไม่เห็นเจรจาบ้างเลย ไม่เห็นพูด”

ไอ้มันมันพุ่มเฟือย ไอ้มันมันออกทะเล ไอ้มันมันจะเข้าสู่กิเลสแล้ว แต่เราชอบไป

นี่ดูพระอย่างไร

ดูพระเพราะเราชอบอย่างนั้น เราชอบพระอย่างนั้นโดยความเข้าใจของเราว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ เขาไปวัดไปวา สัทธาจริต ทางอีสาน เขาไม่ไปยุ่งกับพระเลยนะ พระอยู่ส่วนพระ โยมอยู่ส่วนโยม แต่ทำงานร่วมกันในวัดนั่นแหละ แล้วหน้าที่ของเขา เขาไม่ให้บกพร่องเลย เพราะอะไร เพราะเขาเคารพพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เขาเคารพบูชาของเขา ไม่ต้องให้ใครมาตรวจ ไม่ต้องให้ใครมาจ้ำจี้จ้ำไชๆ เขาเคารพในหัวใจของเขา เขาทำในหัวใจของเขา

ถ้าเจอพระดี แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรละ นี่คำถามนี้ เราจะรู้ได้อย่างไรละ

ฉะนั้น สิ่งที่มีความผิดพลาดของพระ พระทำประพฤติผิดวินัยเสียเอง ในสมัยพุทธกาล เยอะแยะไปหมด มันเยอะแยะไปหมด มันด้วยวุฒิภาวะ

เวลาถูกศิษย์กรรมฐานนะ ตั้งแต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นไง ท่านบอกว่า ในประวัติของ หลวงปู่สิม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการแม่จากดาวดึงส์ลงมาธาตุดุห์ ใ้อโฮ! คนเต็มเลย หลวงปู่สิมท่านก็อยู่ที่นั่น หลวงปู่มั่นท่านก็อยู่ที่นั่น เมื่อ ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว

เวลามันเห็นสภาพแบบนั้นมันมีศรัทธา มีความเคารพ ตั้งเจตนาสร้างคุณงามความดี มาๆ ทั้งๆ ที่ถ้าอยู่ที่นั่นนะ ก็ต้องมีคุณงามความดีแล้วถึงได้อยู่ที่นั่น เพราะสหชาติ การเกิดร่วม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสนยาก แล้วเกิดแล้วเคารพศรัทธาใหม่ อย่างเช่นเทวทัต เทวทัตก็เกิดร่วม ทำไมทำความเสียหายมากมายมหาศาล

ในพระไตรปิฎกนะ ฉัพพัคคีย์ สัตตรสวัคคีย์ ภิกษุ ๗ องค์ ภิกษุ ๑๓ องค์ เป็นต้นเหตุแห่ง บัญญัติ อนุบัญญัติมากมายมหาศาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าห้ามอย่างนี้ มันก็แอบ ออกไปทางนู่น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนุบัญญัติๆ ก็แอบไป จน ๒๐,๐๐๐ กว่าข้อ วินัยนี้ แล้วถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดี๋ยวนี้นะ ยังมีวินัยอีกนะ พระห้ามถือโทรศัพท์ พระห้ามเล่นไลน์ มาเลย เพราะสมัยนั้นมันไม่มี ถ้ายังมี อีกมากมาย

ฉะนั้นว่า จะดูพระจะดูอย่างไร ทีนี้ว่าพระเก้ พระเทียม

มันเป็นอาชีพของเขา เขาหวังอย่างนั้น ในวงการพระๆ พระที่ดีก็มี แต่เนี่ยแบบว่าธรรมะ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ปริยัติศึกษาแล้วให้ปฏิบัติ เวลาปฏิบัติแล้วสอนตนเอง ให้ได้ก่อน แล้วค่อยสอนผู้อื่นไง

แต่เวลาภาคทฤษฎีศึกษามาเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วก็สอน เขา แต่ตัวเองเชื่อใหม่ ตัวเองเห็นกรรมใหม่ ตัวเองเห็นผิดเห็นถูกใหม่ ถ้ามันเห็นผิดเห็นถูก อะไร ถูกอะไรผิดใจ แล้วผิดถูกอย่างไร แล้วเวลาปฏิบัติไปเห็นกิเลสเห็นอย่างไร ถ้าเห็นกิเลสแล้ว นี่มัน ต้องสอนตนให้ได้ก่อนไง

สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ให้สอนตน ไม่ใช่สอนคนอื่น

แต่ที่เวลาสอนคนอื่นมันเป็นข้อเท็จจริง เป็นความจำเป็น นี่เป็นเรื่องกระแสของโลก กรรมฐานๆ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพยายามให้สอนตัวเองให้ได้ แล้วหลวงปู่มั่นท่านพูดไว้ ใ้อพวกแข่งหน้าแข่งหลัง

ไฉนนี่พูดถึงว่า พระฝ่ายภาคปริยัติเขาศึกษามาแล้ว เขาทำคุณงามความดีเผยแพร่ธรรม มาแล้ว สุกทำแล้วเขาก็ผิดพลาด เขาก็มาเสียบันปลาย

ในวงกรรมฐานมันเสียตั้งแต่เริ่มต้นนั่นแหละ ทำสมาธิไม่เป็นใจ ทำสมาธิไม่เป็น ภาคทฤษฎีทั้งนั้นนะ สอนตนไม่ได้ ถ้าสอนตนได้มันจะไม่พูดผิดพลาดเรื่องการทำความสงบของใจ เรื่องสัมมาสมาธิ ไม่ใช่มีจิตสมาธิ ไม่ใช่ละเมอเพื่อพัก ไม่ใช่ภวังค์ไม่ใช่ว่างๆ ไม่ใช่ไม่ต้องทำอะไรเลย ไฉพวกนั้นไฉพวกกรรมฐาน ไฉพวกพุทโธๆ ไฉพวกนี้เป็นพวกทุกขนิยาม ไฉพวกที่ว่าไม่มีอำนาจวาสนาบารมี ไฉเราเป็นลูกศิษย์กรรมฐาน เราไฉพวกขุนนาง ไฉพวกนางฟ้า ปฏิบัติแล้ว บรรลุธรรม

เชิงเชื่อหรือ มันมีความจริงอยู่หรือ

ถ้าเป็นความจริงนะ เขาไม่เชื่อหรอก ไม่เชื่อเพราะอะไร กาลามสูตร พระพุทธเจ้าสอนไว้ ห้ามเชื่อ ห้ามเชื่อ เข้าไปใกล้เดี๋ยวก็รู้

โดยธรรมชาตินะ ร่างกายมนุษย์ขยับของเสียออกจากร่างกาย ของเนาของเหม็นทั้งนั้นนะ เราอยู่ข้างๆ เดียวก็กลิ่นโชยมา

แล้วเชิงเชื่อหรือ

ในวงกรรมฐานนี้แหละ อย่าไปโทษแต่ฝ่ายปกครองเขา ฝ่ายปกครองเขาจะผิดก็เพราะเขาไม่ได้สอนตนเอง ไฉพระกรรมฐานสอนตัวเองโดยข้อเท็จจริงเลย เชิงโกหกตัวเองใหม่ เชิงทำอะไรผิดพลาดใหม่ ที่ต่อหน้าละพูดธรรมะ ลับหลังล้วงกระเป๋าเขียนนะมิ่ง

หลวงตาเวลาท่านพูดนะ ทั้งหลวงปู่มั่น ทั้งหลวงตา ท่านเศร้าใจทั้งนั้นนะ เพราะทำไม เพราะครอบครัวกรรมฐาน ในครอบครัวของแต่ละบุคคลนะ เรามีลูกมีหลาน ลูกหลานเราจะดีทุกคนใหม่ ลูกหลานเราจะถูกต้องชอบธรรมทุกคนใหม่ แล้วเราเป็นทุกข์เป็นยากนะกับไฉลูกหลานของเราที่ว่าไม่เท่าทันสังคมเลย สติปัญญาอ่อนด้อยเลย เราเป็นห่วงเป็นใยมันใหม่

หลวงปู่มั่นลูกศิษย์ท่านมากมายมหาศาล ท่านถึงพูดไว้ใจ ไฉพวกแข่งหน้าแข่งหลัง ไฉพวกที่เดินตาม ไฉพวกที่เคารพบูชามีส่วนน้อย

หลวงปู่มันพูดไว้เลย ท่านเห็นอนาคตหมคนะ แต่ก็จำเป็นจะต้องทำขึ้นมาให้ชาวพุทธได้เห็นข้อเท็จจริง มันถึงเป็นบุญเป็นอำนาจวาสนา เราถึงได้พูดว่าเรามีบุญมาก เราเกิดมาทันครูบาอาจารย์ของเรา แล้วภาษาเรานะ ตอนเราอยู่กับท่านนะ ท่านสับเราและต้อมเป๊าะเลย

ถ้าเป็นทางโลกนะ จะนั่งร้องไห้อยู่นี้ อาจารย์ไม่รักเลย ไม่เคยบอกเลยคนนี้เป็นคนดี คนนี้เป็นลูกศิษย์เรา ไม่เคย มีแต่ใส่เบรียงๆ เลย เอ็งมาจากไหน เอ็งสะเพร่า เอ็งไม่มีความหมาย เอ็งคนไร้สาระ เอ็งคนไม่เอาไหนเลย โดนด่าทุกวัน วันหนึ่งไม่รู้ก็รอบ แต่เราเคารพบูชา เพราะสิ่งนั้นทำให้เราตื่นตัวขึ้นมา

สิ่งนั้นที่เราพูดตั้งแต่ที่แรกนี้ไง เวลาทำความสงบของใจถูกหรือผิด

มันเศร้านะ ถ้ามันผิดนะ มันจะเป็นดินพอกหางหมู มันจะผิดหนักไปเรื่อยๆ

ดินพอกหางหมู ถ้าดินก้อนมันเล็ก มันก็มีน้ำหนักน้อย ถ้าดินก้อนมันใหญ่ขึ้น น้ำหนักมันก็ถ่วงมากขึ้น ใ่ว่างๆ ว่างๆ ใ้อัที่ว่าไม่ต้องทำสมาธิกันเลยนั้นนะ นั่นละมันพอกไปด้วยความเห็นผิด มันพอกเข้าไปด้วยภวังค์ทั้งนั้นนะ แล้วมันยิ่งพอกนะ มันยิ่งถล่มลึกไปเรื่อยๆ

แล้วแก้อย่างไร แก้อย่างไร แก้ไม่ได้ แล้วไม่ต้องแก้ เพราะนี่คือการบรรลุมรรณ

ยังอีกเยอะนัก

เพราะแก้จิตแก้ยากนะ ทำไม่หลวงปู่มันท่านบอกแก้จิตแก้ยากนะ ลูกศิษย์ลูกหาให้ปฏิบัติมา ผู้เฒ่าจะแก้วะ

แล้วมันได้แก้กันไหม มันจะแก้หัวใจเพื่อเตลิดเปิดเปิงจะไปล้างกระเปาะเขานู่นนะ มันเป็นเรื่องที่เศร้า

นี่พูดถึงว่าดูพระนะ นี่เขาถามเรื่องดูพระ ดูพระจะดูอย่างไร นี่ข้อที่ ๑. เราจะวิธีเบื้องต้นอย่างไรในการดูพระว่าท่านเป็นผู้ทรงศีลและเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ

กาลเวลา อยู่ใกล้ชิด กาลเวลาจะพิสูจน์ วันนี้เครื่องขีมนำเคารพบูชา ๒-๓ ปีไปและหมคนะ เพราะกิเลสในใจมันทนไม่ไหว แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญาจะ ศีล สมาธิ ปัญญาครอบงำมันไว้ แล้วฝึกหัดปฏิบัติให้ได้ให้เป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา

ในเบื้องต้นให้สังเกต กาลามสูตรอยู่แล้ว

แล้วมีลูกศิษย์ลูกหาของเรามากมายบอกว่าอยากจะทำบุญ พระก็รู้สึกเห็นเพราะมันข้างบ้าน แล้วใกล้คิดจะรู้หมดว่ามันไว้ใจได้หรือไว้ใจไม่ได้

เราบอกว่าให้ตั้งสัจจะอธิษฐานว่า ที่ทำบุญนี้เราทำบุญเพื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

บางคนที่เขาเป็นนักปราชญ์นะ เขาสวดอิติปิโสเลย สวดอิติปิโส อย่างเช่นเราอธิษฐานก็ สวดอิติปิโส เช่น สิ่งที่ข้าพเจ้าจะถวายนี้ ข้าพเจ้าจะถวายพระพุทธเจ้า ข้าพเจ้าจะถวาย พระพุทธเจ้า ถวายพระธรรม ถวายพระอริยสงฆ์ที่ดั่งาม ข้าพเจ้าปรารถนามาก แต่ในปัจจุบันนี้ ข้าพเจ้าอยู่ที่นี้ไง ไม่มีสงฆ์ที่น่าไว้วางใจได้ ก็อธิษฐานแล้วใส่บาตรไป เขาทำอย่างนี้นะ

คนที่มีสติปัญญาเขาไม่ไว้ใจพระ เขาไม่เห็นพระอยู่ในสายตาเลยนะ แต่เขาเป็นชาวพุทธ เขาอยากทำบุญ เขามาเล่าให้เราฟังเอง เราชื่นชมเลยนะว่าโยมเก่งมาก โยมใช้ได้เลย

เขาเป็นคนเล่าให้เราฟังเอง เวลาเขาตั้งใจจะทำบุญ เขาสวดอิติปิโส เขาตั้งใจทำบุญถึง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระที่แท้จริง แล้วก็ใส่บาตรพระอะไรก็ได้ใส่ไป เรื่องของเขา แต่ เรื่องของเรา เราไม่ได้ตั้งใจจะอยู่ใกล้เคียงพระที่เราไม่ไว้เนื้อเชื่อใจนี้ แต่เราเป็นชาวพุทธ เราอยากจะทำบุญกุศลของเรา เราระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

นี่มันจะไปเข้าในพระไตรปิฎกไป

เธอควรทำบุญที่ไหน ควรทำบุญที่เธอพอใจ แล้วจะเอาผลละ ถ้าจะเอาผล ต้องถวาย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ได้ผลอันดับหนึ่ง อันดับที่สองก็พระปัจเจกพุทธเจ้า อันดับ ที่สามก็พระอรหันต์ แล้วถ้าไม่มี ก็พระอนาคามี พระสกิทาคามี พระโสดาบัน อริยสงฆ์ แล้วถ้ามัน ไม่มีละ ก็ทำสังฆทานไป เราก็เลยเห่อเหิมทะเยอทะยานทำสังฆทานกันอยู่นี้ไง สังฆทานๆ

สังฆทานมันสำเร็จด้วยหัวใจ

สังฆทานมันก็เป็นโอกาสการหาผลประโยชน์จากพระสงฆ์อีกล่ะ “สังฆทานของวัดนั้นไม่ สมบูรณ์ ผู้สังฆทานที่วัดฉันไม่ได้ วัดฉันเป็นสังฆทานที่แท้ วัดนั้นเป็นสังฆทานที่เทียม”

สังฆทานคือตั้งใจถวายเป็นกลาง ถวายเป็นสงฆ์ ไม่ใช่ถวายบุคคล สังฆทานอยู่ที่เจตนาของเรา เจตนาของเราจะถวายคณะสงฆ์ หรือพระสงฆ์ หรือพระอริยเจ้า แต่ยังหาสิ่งใดไม่ได้ก็ถวายสังฆทาน

“สังฆทานต้องมีครบอย่างนี้ถึงจะเป็นสังฆทาน” สังฆทานก็เลยเป็นโอกาสธุรกิจอีกแล้ว

มันจะมีอะไรก็แล้วแต่เพื่อความเป็นธรรม การแสวงหาผลประโยชน์มันก็เอาสิ่งที่ยิ่งดี สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ในพระไตรปิฎก แต่มันจะไปตีความตามความเห็นของมัน ตีความตามความพอใจของตน ตีความเพื่อประโยชน์ของตน ตีความว่ากุบรลธรรมนะมีง ตีความว่ากุปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ กุตีความง ไม่ใช่ความจริงง

ความจริงเวลาปฏิบัติเข้าไป สัมมาสมาธิก็รู้ว่าเป็นสัมมาสมาธิ ยกขึ้นสู่วิภัสสนา คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ ชัดเจนทั้งนั้น แล้วชัดเจนทั้งนั้นแล้ว นี่ไง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วิหารธรรม จิตใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นก็วิหารธรรมเหมือนกัน พระอรหันต์เหมือนกัน เป็นความจริงเหมือนกัน ทีนี้ความจริงเหมือนกันมันถึงเป็นความจริงเหมือนกัน

นี่เขาถามว่าการดูพระง

ถ้าดูพระ ถ้าไม่แน่ใจ เราก็สิ่งที่ว่าเรากาลามสูตร ห้ามเชื่อ แต่เราดูไว้

มีหลายๆ คนเขาเคยไปอยู่กับพระ เริ่มต้นจากศรัทธาไง แล้วพออยู่ใกล้ชิดแล้วเห็นแล้ว เขาก็รับไม่ได้ เขาก็มาปฏิบัติที่เรา แล้วถึงคราวงานบุญของเขา เขาบอกเขาคอร์ไปใหม่

เราบอกว่า กตัญญูกตเวทิตเป็นเครื่องหมายของคนดี

แต่ก่อนไม่เชื่อศาสนาเลย เราก็อึล้วยอึยแฉก เพราะไปเห็นพระอย่างนี้เข้า เราก็ศรัทธาเขาๆ ศรัทธาเขาก็เข้าไปปฏิบัติ พอปฏิบัติแล้วไปเห็นอึล้วยอึยแฉกเข้า เออ! ถอดใจเลย มาปฏิบัติมาหาเรา แล้วถึงเวลาแล้วคอร์ไปใหม่ เพราะเขาเห็นว่ามันไม่ใช่ มันผิด

เราบอกว่า กตัญญูกตเวทิต เราไปถึงความบุญคุณของเขาที่เขาชักจูงเราให้เข้ามาในศาสนา แต่ไ้เรื่องความถูกต้องนั้นเพราะว่าบัญญัติมีแค่นั้นง ความรู้มีแค่นั้นง มันก็สอนอย่างนั้นงะ แค่วิถีปฏิบัติ แค่วิถีกรรม เอาพิธีมาตั้งแล้วก็ทำแค่เป็นศาสนพิธี

พิธีๆ อย่างนั้นนะ พิธีมันทำให้การปฏิบัติต้องเป็นรูปแบบ กิเลสย่อม่องส่องไสเลย กิเลส มันหลอกใจ นั่งสมาธิ นั่งสมาธิแล้วเป็นสมาธิ ใช้ปัญญาแล้ว จบแล้ว บรรลุธรรม

มันเอาพิธีนะ เหมือนกับการบริหารจัดการไง บริหารจัดการเสร็จรอบหนึ่งแล้วเอ็งได้อะไร ละ ก็ได้ส่งเอกสารแผ่นหนึ่ง แล้วงานเอ็งเสร็จหรือไม่เสร็จยังไม่รู้ เหมือนกัน

แต่ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาเนะ ที่ไหนก็ได้ แล้วถ้าที่ไหนก็ได้ ทำให้มันเป็นจริงขึ้นมา ถ้า เป็นจริง

นี่พูดถึงว่าเราจะมีวิธีเบื้องต้นดูพระอย่างไร

ทั้งพระวัดบ้าน ทั้งพระวัดป่า เหมือนกัน กิเลสเหมือนกัน กิเลสอันเดียวกัน แต่เราภาถาม สูตร แล้วเรามีสติปัญญาของเรา นี่ข้อที่ ๑.

“๒. ทำบุญอย่างไรให้ถูกต้องในทางพระพุทธศาสนา และเพื่อไม่ให้ถูกหลอกหรือตกเป็นเหยื่อของพระเก๊ พระเทียม หรือมิจฉาชีพในคราวพระ”

ทำบุญๆ มันก็อยู่ที่เจตนาของเรา ทำบุญสูงสุด เห็นไหม ให้ทานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับ ถือศีลบริสุทธิ์หนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับทำสมาธิได้หนึ่ง ทำสมาธิได้ร้อย หนพันหนไม่เท่ากับทำภาวนามยปัญญาได้หนึ่ง

เห็นไหม แค่นี้เรามีศรัทธาความเชื่อแล้วเรานั่งลง หายใจเข้านี้กพุทธ หายใจออกนี้กโธ ปฏิบัติบูชา การประพฤติปฏิบัติถ้าจิตมันสงบระงับ ทำทานตั้งร้อยหนพันหน ทำทาน เขาทำทาน เป็นพันๆ ครั้ง เราถือศีลดีงามดีกว่าเขา ถ้าถือศีลดีงาม ทำสมาธิได้ สมาธิดีกว่าเขามากมาย นี่เื่อ การทำบุญในพระพุทธศาสนา มันต้องใช้ตั้งค์ตรงไหน มันต้องใช้ทรัพย์ากรอะไร

ไอ้ที่ทรัพย์ากรๆ เพราะอะไร เพราะพวกคหบดี พวกที่เขา มีฐานะเขาอยากทำของเขา ถ้า ทำของเขา เขามีฐานะทำของเขา นั่นก็เป็นเรื่องของเขา

ในสมัยพุทธกาลเิง นางวิสาขาขอสร้างวัดๆ หลวงตาพูดประจำ องค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าให้พระโมคคัลลานะเป็นพระอรหันต์เป็นคนคุมการก่อสร้าง เพราะอะไร เพราะสิ่งนั้นมัน ไม่เป็นภาระของเขา

นางวิสาขาเป็นเศรษฐีนะ เงินทองมากมายมหาศาล เขาจะสละไอ้เรื่องขี้ปะติ๋ว ไอ้ขี้เล็บ
ของเขา ไอ้เราทุกข์จนเข็ญใจหาเงินเกือบตายจะทำแบบเขา

อยู่ที่เจตนา

ฉะนั้น เวลาของเรา วัดของเรา ไอ้เรื่องวัตถุไม่เอาทั้งนั้นนะ มันเป็นภาวะ แล้วเวลาเป็น
ภาวะก็จะมาแข่งขันกันชิงดีชิงชั่ว

มึงนั่งสมาธิให้กุณฺฐิ มึงมาปฏิบัติ เออ! หัวใจของคนสำคัญกว่า หัวใจของคนต่างหาก คน
ที่มันจะมีสุขหรือจะมีทุกข์ หัวใจของคนที่เปิดออกมาเขาเห็นใจของเขา พระพุทธเจ้าสถิต
ท่ามกลางหัวใจ เขาจะมั่นคงของเขา จะเกิดทุกข์เกิดยาก เพราะอะไร เพราะพระอรหันต์ไม่มีจะ
กินก็ได้ พระอรหันต์ที่ร่ำรวยมหาศาลก็ได้ แต่ความเป็นพระอรหันต์ ความปกติสุขในใจอันนั้นมัน
สำคัญที่สุดใจ

ไอ้เรื่องบุญบาปของคนมันแตกต่างกัน แล้วมันแตกต่างกันแล้วไปดูแต่สิ่งภายนอกทำไม
แต่ไอ้พวกจิตใจเลวทรามต่างหากมันอาศัยแต่สิ่งภายนอกเพื่อความสุขของมันใจ เพื่อความพอใจ
ของมันใจ

แต่ถ้าเป็นธรรมนะ อยู่คนเดียวก็พอใจ นั่งคนเดียวก็มีความสุข ไม่ต้องมีใครเข้ามาใกล้
มันก็มีความสุขใจ

ไอ้กิเลสไม่ได้ ไม่มีรถนำทางไปไม่ได้ ไม่มีใครเดินล้อมหน้าล้อมหลังขยับไม่ได้ ไปไหน
ต้องกางฉัตรเลยละ ไร้สาระมาก นั่นแหละกิเลสตัวหยาบๆ

ฉะนั้น ควรทำบุญที่ไหน ควรทำที่เธอพอใจ ทำด้วยเจตนาของเรา แล้วจะดีจะชั่วมันกรรม
ของสัตว์ เพราะว่าสิ่งอย่างนี้ ในวงการปฏิบัตินะ เราเห็นได้นะว่า ไอ้โฮ! เขามีความสงบเสงี่ยม
เขามีความน่าเคารพบูชาทั้งนั้นนะ

ลองไปคุยกับเขาสี “อาตมายังขาดแคลนนั่นนะ อาตมาสร้างก็ยังไม่เสร็จเลยนะ”

ไอ้โฮ! วิ่งหนีเลย มึงจะเอาแต่ตั้งค้อย่างเดียว ยังไม่ได้อัปาก อัปากมันบอกจิตนิสัยเลย
อยู่ด้วยกันจะเห็นหมด

แต่ถ้าเป็นธรรมนะ อย่างไหนะ เราทำเพื่อความเจริญของงามในพระพุทธศาสนา แล้ว
ความเจริญของงามในใจของตน สติปัญญาความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของคน ศรัทธาไทยเิง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติวินัยทุกข้อ ต้องกตและเหยียบย่ำให้พวกพญา
มาร ให้พวกมารที่ทำความชั่ว แล้วต้องส่งเสริมคนที่ดี

ธรรมและวินัยทุกข้อ กตสิ่งที่ควรกต ส่งเสริมสิ่งที่ควรส่งเสริม ธรรมและวินัยนี้เพื่อเหตุนี้
ทั้งนั้น แล้วเพื่อเหตุนี้ เห็นไหม

สอนตนเองไม่ได้ไง เวลากิเลสมันแผลงฤทธิ์ขึ้นมาไง แล้วกรณีอย่างนี้มันมีมาตั้งแต่สมัย
พุทธกาล เพราะสมัยพุทธกาลก็คนมีกิเลสมาบวชพระ ในสมัยปัจจุบันนี้ก็มีกิเลสมาบวชพระ
ถ้าบวชแล้วถ้ามีอำนาจวาสนา ไม่หลอกตนและไม่หลอกผู้อื่น

หลอกตน ตนน่าจะรู้อยู่แก่ใจ หัวใจนี้รู้อยู่เต็มหัวอก คิดอะไรมันรู้ ไม่รู้มันจะทำหรือ สุดท้าย
ยังพลิกแพลงอีกนะ มนุษย์เป็นสัตว์ประหลาด คิดอย่างหนึ่ง เวลาพูดนะพูดธรรมะ เวลาทำ
ไอ้ไฮ! พิธีปฏิบัติ ความจริงอยู่ไหน

นี่พูดถึงวิธีการดูเิง

เรามีสติมีปัญญาของเรา ดูพระๆ ถ้าดูพระเครื่องเขาใช้กล้อง แต่ถ้าจะดูพระจริง เขาใช้
ความคุ้นเคย ความใกล้ชิด วินัยจะรู้ได้เมื่ออยู่ใกล้กัน ธรรมจะรู้ได้ตอนโอภาปราศรัย ทำอย่างไร
ก็ไม่หลงเราให้ตกไปทางที่ชั่ว มันเป็นไปได้

แต่ถ้ามันเป็นชักจูงนะ ชักจูงไปแต่เรื่องจี เรื่องปล้น เรื่องชิงดีชิงชั่ว เรื่องปรารภนา เรื่อง
ขวนขวายความยิ่งใหญ่ เฮ้ย! กูกลับบ้านดีกว่า เพราะทางโลกมีเยอะแยะ

แต่ครูบาอาจารย์เรานะ ให้สละ แล้วให้ดูแลพ่อแม่ ให้ดูคนทุกข์คนจน ให้ดูคนจนเข็ญใจ
ไอ้คนที่เขามั่งมีศรีสุข เราคิดว่าเขามั่งมีศรีสุขหรือ

เราอยู่กับครูบาอาจารย์นะ ท่านถามเราเลย “เ็งเคยเห็นคนมามีความสุขไหม”

ใครมาหาท่านนะ มีแต่ อู๋ย! ทุกข์มากอาจารย์ ทุกข์อย่างนั้น ทุกข์อย่างนี้

ท่านถามเราเลยละ เอ็งเคยเห็นไหมที่ใครมาหาเราแล้วบอกว่ามีความสุข

เราดูแลเขา เราดูแลหัวใจของคน หัวใจของคนที่ถูกขี้ที่ยาก ไข่เรื่องปัจจัยเครื่องอาศัย ภายนอกมันอยู่ที่อำนาจวาสนาบารมี

พระก็เหมือนกัน ที่นี้พอเหมือนกันแล้วมันก็พยายามจะสร้างภาพกันไง เพราะการ พยายามจะสร้างภาพ พยายามหาทรัพย์ยากกรกันอยู่เนี่ย มันถึงเป็นการพยายามทำให้ตัวเอง ผิดพลาด

เราไปไหนก็ได้ ไปรถเมล์ก็ได้ เดินก็ได้

หลงตาพูดประจำ ไม่มีทำไ้ใหม่ เดินไม่เป็นหรือ เดินเป็นต้องไปอาศัยใคร ทำไมพระ มั่นถุ่่นวายขนาดนี้วะ

ไอ้โฮ! เวลาท่านด่า แต่เบื้องหลังท่านก็ดูแลหมดนะ เพียงแต่ที่ท่านด่ากิเลสในใจเรา ต่างหาก ไม่ใช่ที่ท่านด่าอย่างนี้แล้วท่านไม่สนใจพระ ไม่ใช่ เพราะถ้าไปพูดแล้วมันจะเห่อเหิม แล้วเห่อเหิมไม่ใช่เห่อเหิมธรรมดาณะ “หลงตาบอกให้กูทำอย่างนี้”

อู้ฮู! ตายเลย

หลงตาตีหัวก่อน แต่เบื้องหลังท่านก็ดูแลของท่าน บวชเป็นพระแล้วเราไม่มีพ่อไม่มีแม่ พระไม่ดูแลกัน ใครจะดูแล แต่การดูแลต้องดูแลให้เป็นธรรม อย่าดูแลให้เป็นมหาโจร ส่งเสริมให้ ไปแต่ความชั่วร้าย

ต้องส่งเสริมให้เป็นความดีงาม ให้มันน้อย ให้มันโทษ ให้ดูแลจิตของตนให้ได้ แล้วถ้า ดูแลจิตของตนให้ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าส่งต่อเป็นรุ่นๆ มา เราภูมิใจหลงปุ้เสาร์ หลวงปุ้มันนี่ ท่านไม่ใช่เฉพาะตัวท่าน

เกจิจอาจารย์แต่ละวัดไปสิ พอเกจิจอาจารย์องค์นั้นตายแล้วจบ หลวงปุ้มันนี่ท่านสร้างธรรม ทายาท สร้างให้หัวใจลูกศิษย์ท่านเป็นธรรม เป็นเพชรน้ำหนึ่ง

หลงตาพระมหาบัวว่า หลวงปุ้มันนี่เป็นโรงงานผลิตพระอรหันต์ โรงงานผลิตพระอรหันต์ ลูกศิษย์ลูกหาของท่านเป็นพระอรหันต์

ความว่าเป็นพระอรหันต์มันบริสุทธิ์ผุดผ่องนะ จะเอาชี้เอาเยี่ยวอะไรไปรูดราดท่าน ไม่มีทาง เป็นไปไม่ได้ แต่ภาพข้างนอกเป็น เอาชี้เอาเยี่ยวไปรูดท่านก็รดแต่ที่ผิวกาย แต่จะเรื่องไปให้หัวใจท่านหวั่นไหวไม่มีทาง เป็นไปไม่ได้

เราจะบอกว่า หลวงปู่มั่นท่านสร้างบุคลากรเป็นรุ่นๆ มาจนมาถึงหลวงปู่เจี๊ยะ ไปถึงหลวงตาที่เราได้พบมา เราถึงบอกว่าเราเกิดมาโคตรมีบุญเลย แล้วมีบุญแล้วนะ ไม่ทอดทิ้ง ไม่โยนบุญเราทิ้ง เราถึงได้ไปศึกษาอยู่กับท่าน

แต่ถ้าเรา เราก็เห็นท่าน แต่เราวิ่งหนี เรากลัวเงิ เรากลัวโดนด่า เรากลัวเสียหน้า เราจะรักษาหน้าเราไว้ว่าท่านชื่นชมๆ แต่เราอยู่กับท่านนะ ท่านกระที่บเกือบตาย กระที่บแล้วกระที่บอีก กระที่บเพื่อให้เรามีสติ กระที่บเพื่อความดีงามในตัวของเราเอง ให้เราสู้สู้มีสติมีปัญญาในตัวของเราเอง ให้ทันกิเลสในใจของเรา เอวัง